

Zał. Nr 2

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 20 W BYDGOSZCZY

IM. KS. PRYMASA STEFANA KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO

PROGRAM PROFILAKTYKI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 20 W BYDGOSZCZY

Uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu 26 września 2007 r.

BYDGOSZCZ 2007

PROGRAM PROFILAKTYKI

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 20 W BYDGOSZCZY

Naszym programem będziemy wspierać rodzinę w jej działaniach wychowawczych poprzez: czynne uczestnictwo w życiu szkoły i społeczności lokalnej, budowanie więzi ze szkołą i innymi instytucjami społecznymi, włączanie rodziców do aktywnego udziału w działaniach profilaktycznych, pozytywne spostrzeganie i wzmacnianie zachowań prospołecznych, a przeciwdziałać skutkom niepowodzeń szkolnych, słabej więzi ze szkołą, rodziną, instytucjami społecznymi, przejawianiu zachowań problemowych, stanowiących ryzyko dla zdrowia, łączących się z używaniem środków psychoaktywnych i trudnościami w podejmowaniu ról społecznych.

Na terenie szkoły będziemy realizować profilaktykę pierwszorzędową, skierowaną na opóźnienie inicjacji, a wobec grup podwyższonego ryzyka profilaktykę drugorzędową, którą będą prowadzić przeszkolone osoby. Kierunki działań w programie profilaktyki zostały wybrane po dokonaniu diagnozy środowiska, wobec czego w naszej szkole będą one ukierunkowane na profilaktykę wszystkich zagrożeń problemowych, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania zachowaniom agresywnym oraz dostarczeniu podstawowych informacji o istocie i szkodliwości nałogów i sposobach ich zapobiegania oraz radzenia sobie ze skutkami.

Wszystkie działania podjęte w ramach Szkolnego Programu Profilaktyki będą ukierunkowane na rozwijanie umiejętności życiowych, do których należą:

- pozytywne przystosowanie,
- radzenie sobie z zadaniami rozwojowymi,
- radzenie sobie z wyzwaniami życia codziennego;

a ponadto uczenie:

- podejmowania decyzji, radzenia sobie ze stresem w trudnych sytuacjach,
- umiejętności społecznych,
- rozwijania samoświadomości,
- stawiania sobie celów życiowych i wartości,
- samokontroli.

Wszystkie zadania ujęte w programie są ukierunkowane na uczniów, rodziców i nauczycieli.

W celu jak najlepszego zrealizowania założonych celów, w programie zostaną wykorzystane następujące strategie profilaktyczne: informacyjna, edukacyjna, alternatywna, interwencyjna,

Program będzie realizowany przy współudziale rodziców i Samorządu Uczniowskiego.

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI:

I. Cel główny: Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym

1. Cel szczegółowy: Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym

Treści:

- ❖ Diagnoza i charakterystyka niepowodzeń szkolnych.
- ❖ Sposoby zapobiegania niepowodzeniom szkolnym;

OBSZAR ODDZIAŁYWAŃ	FORMY I METODY REALIZACJI	SPODZIEWANE EFEKTY	ODPOWIEDZIALNY	MONITORING I EWALUACJA
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w zespołach dydaktyczno - wyrównawczych i korekcyjno - kompensacyjnych w kl. I-III • Pomoc koleżeńska w klasach IV - VI • Praca indywidualna z uczniem podczas lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • Znają swoje mocne i słabe strony • Wiedzą, do kogo mogą zwrócić się o pomoc • Mają poczucie własnej wartości i wiary we własne siły • Częściej podejmują nowe wyzwania (nie unikają ich) • Osiągają lepsze wyniki w nauce 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrektor • SU • Nauczyciele prowadzący zajęcia • Nauczyciele poszczególnych przedmiotów • Wychowawcy klas 	Analiza wyników nauczania
Rodzice	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w zajęciach otwartych • Udział w spotkaniach ze specjalistami dotyczących przyczyn niepowodzeń szkolnych i przezwyciężaniem ich • Rozmowy indywidualne z rodzicami 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzegają problem niepowodzeń szkolnych dziecka • Rozumieją potrzebę problemów szkolnych dziecka • Wiedzą, do kogo zwrócić się o pomoc • Potrafią pomóc dziecku w Środowisku domowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele poszczególnych przedmiotów • Wychowawcy klas • Pedagog • Psycholog • Logopeda • Zainteresowani Rodzice 	<ul style="list-style-type: none"> • Terminy zajęć otwartych • Listy obecności rodziców na zajęciach • Wpisy w dzienniku

Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w zespołach samo-kształceniowych, nauczycielskich • Udział w warsztatach • Uczestnictwo w WDN	<ul style="list-style-type: none"> • Prawidłowo diagnozują problem niepowodzeń szkolnych ucznia • Dostosowują formy, metody i treści nauczania do możliwości ucznia	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrektor szkoły • Lider WDN • Przewodniczący zespołów	<ul style="list-style-type: none"> • Programy • Plany pracy • Analiza wyników nauczania • Programy lub inne działania naprawcze
-------------	--	--	---	--

2. Cel szczegółowy: **Uczenie radzenia sobie w sytuacjach stresowych**

Treści:

- ❖ Pojęcie stresu i sposoby radzenia sobie z nim;
- ❖ Rozwijanie umiejętności budowania porozumienia w relacji uczeń - uczeń, uczeń - nauczyciel, uczeń - inny dorosły;

OBSZAR ODDZIAŁYWAŃ	FORMY I METODY realizacji	UMIEJĘTNOŚCI NABYTE	ODPOWIEDZIALNY	MONITORING I EWALUACJA
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe • Spotkania ze specjalistami 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznają swoje stany uczuciowe • Znają sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog szkolny • Wychowawcy • Psycholog 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta ewaluacyjna
Rodzice	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania ze specjalistami (psychologiem, pedagogiem, pracownikami PPP) • Warsztaty problemowe • Kontakt i rozmowy z nauczycielami 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznają swoje stany uczuciowe • Znają sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych • Potrafią zmniejszać napięcie stresowe • Potrafią zmniejszać napięcie stresowe i wspierać dziecko w sytuacji trudnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele • Pedagog szkolny • Psycholog 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta ewaluacyjna

<p>Nauczyciele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty uczące zmniejszać lub eliminować napięcie stresowe u uczniów i u siebie • Zajęcia relaksujące 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznają swoje stany uczuciowe • Rozpoznają stany uczuciowe dzieci • Potrafią zmniejszać napięcie stresowe i wspierać dziecko w sytuacji trudnej • Znają sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych • Potrafią zmniejszać napięcie stresowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog szkolny • Dyrektor szkoły • Przewodniczący zespołów przedmiotowych • psycholog 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta ewaluacyjna • Stosowanie zajęć w praktyce (wpisy w dzienniku)
--------------------	--	---	---	--

3.Cel szczegółowy: Podnoszenie kultury osobistej dla zachowania właściwych kontaktów interpersonalnych

Treści:

- ❖ Pojęcie -agresja-
- ❖ Podstawowe normy i wartości społeczne obowiązujące w środowisku szkolnym i poza nim;
- ❖ Prezentowanie prawidłowych postaw i zachowań przez osoby dorosłe.

OBSZAR ODDZIAŁYWAŃ	FORMY I METODY realizacji	UMIEJĘTNOŚCI NABYTE	TERMIN REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNY	MONITORING I EWALUACJA
-------------------------------	-------------------------------------	----------------------------	------------------------------	-----------------------	-----------------------------------

<p style="text-align: center;">Uczniowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia uczące prawidłowych zachowań w różnych sytuacjach życiowych • Warsztaty rozwijające umiejętności interpersonalne • Zajęcia podnoszące umiejętność komunikowania się i rozwiązywania problemów • Doraźne działania uwrażliwiające na łatwość wyrządzenia krzywdy innym 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje w sytuacjach codziennych zasady dobrego zachowania • Komunikuje się nie stosując agresji • Wie, że użycie siły do niczego nie prowadzi • Umie przewidzieć skutki swojego zachowania • W kontaktach z innymi osobami, nie używają słów wulgarnych i obraźliwych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas organizacji „Niebieskiego Tygodnia” <ul style="list-style-type: none"> • Na godzinach wychowawczych • Na zajęciach terapeutycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog szkolny • Psycholog • Terapeuci • Wychowawcy klas 	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja zachowań uczniów • Zmiana na pozytywne zachowań agresywnych uczniów • Ewaluacja zajęć
<p style="text-align: center;">Rodzice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki uwrażliwiające na zachowanie dzieci; • Warsztaty podnoszące umiejętność komunikowania się 	<ul style="list-style-type: none"> • Czytelnie przekazują komunikaty dziecku • Potrafią aktywnie słuchać swoje dziecko • Zwracają uwagę i korygują społecznie nieakceptowane zachowania dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas zebrań z rodzicami 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog szkolny • Psycholog • Wychowawcy klas 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta ewaluacyjna • Wpisy w dzienniku

Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiana doświadczeń	<ul style="list-style-type: none"> • Zwracają uwagę na nieprawidłowe zachowanie uczniów, • Uwrażliwiają dzieci i rodziców na konsekwencje zachowań nieakceptowanych społecznie • Dostrzegają sytuacje na co dzień i natychmiast reagują, • Dają przykład swoją postawą.	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy pracownicy szkoły • Zespoły nauczycielskie	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja • Zapisy w dzienniku
-------------	---	--	--	---

II. Cel główny: Zdobyć podstawowych wiadomości o istocie i szkodliwości nałogów

1. Cel szczegółowy: Zdobyć rzetelnych informacji na temat nikotynizmu, choroby alkoholowej, narkotyków

Treści:

- ❖ Podstawowe wiadomości o alkoholu i innych substancjach uzależniających;
- ❖ Wskazówki pomocne w opóźnieniu lub powstrzymaniu się od brania środków psychoaktywnych;
- ❖ Narzędzia do diagnozowania stopnia ryzyka;
- ❖ Nauka rozpoznawania zagrożeń uczuciowych tworzonych przez nietrzeźwe zachowania innych.

OBSZAR ODDZIAŁYWAŃ	FORMY I METODY realizacji	UMIEJĘTNOŚCI NABYTE	TERMIN REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNY	MONITORING I EWALUACJA
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w zajęciach programów profilaktycznych • Spotkania z kompetentnymi osobami 	<ul style="list-style-type: none"> • Wie, co to są nałogi • Zna ich szkodliwość • Odpowiada za własne zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> • Na zajęciach „Spójrz inaczej” 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog szkolny • Wychowawcy klas • Dyrektor szkoły • Opiekun SKPCK • Koordynatorzy programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja zajęć • Wpisy w dzienniku
Rodzice	<ul style="list-style-type: none"> • Prelekcja • Projekcja filmowa • Ankieta • Rozmowa • Burza mózgów 	<ul style="list-style-type: none"> • Znają przyczyny inicjacji nikotynowej, alkoholowej i narkotykowej uczniów • Mają świadomość szkodliwości działania używek szczególnie na młody organizm 	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas „Niebieskiego tygodnia • Podczas godzin wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog szkolny • Wychowawcy klas • Pełnomocnik ds. narkomanii 	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja zajęć • Wpisy w dzienniku • Ankieta ewaluacyjna

Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie • Wykład • Burza mózgów	<ul style="list-style-type: none"> • Są przekonani o konieczności realizacji różnych form profilaktyki • Potrafią przekazać w atrakcyjny sposób wiedzę na temat środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach WDN	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagog szkolny • Dyrektor szkoły • Przewodniczący zespołów przedmiotowych	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w zajęciach • Protokolarz RP
-------------	---	--	--	--	---

2. Cel szczegółowy: **Podejmowanie prawidłowych wyborów w sprawie używania środków odurzających (w tym mówienie -nie-)**

Treści:

- ❖ Działania profilaktyczne, które może podjąć każdy we własnym środowisku;
- ❖ Nauka podejmowania racjonalnych wyborów;
- ❖ Próba tworzenia koalicji profilaktycznej: szkoła - dom - środowisko;
- ❖ Umiejętność obrony przed presją otoczenia;
- ❖ Umiejętność mówienia „nie”.

OBSZAR ODDZIAŁYWAŃ	FORMY I METODY realizacji	UMIEJĘTNOŚCI NABYTE	ODPOWIEDZIALNY	MONITORING I EWALUACJA
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w programach profilaktycznych i zajęciach dydaktyczno - wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Potrafi przeciwstawić się presji grupowej • Zna różne metody asertywnej odmowy • Swoją postawą zachęca innych do życia z dala od nałogów 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeszkoleni wychowawcy klas • Pedagog szkolny • Terapeuci 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankiety • Prace uczniów wpisy w dzienniku
Rodzice	<ul style="list-style-type: none"> • Mini wykład • Burza mózgów 	<ul style="list-style-type: none"> • Są świadomi, że wyręczenie się dzieckiem w zakupie używek to łamanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi • Reagują w przypadkach sprzedaży środków psychoaktywnych nieletnim • Są przekonani o słuszności takich działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeszkoleni wychowawcy klas • Pedagog szkolny 	<ul style="list-style-type: none"> • Lista obecności

Nauczyciele	<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie dotyczące ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	<ul style="list-style-type: none"> • Reagują w przypadkach łamania ustawy • W atrakcyjny sposób realizuje program profilaktyczny • Jest przekonany o słuszności takich działań	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrektor szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • Zapis w protokolarzu RP
-------------	---	---	---	---

3. Cel szczegółowy: **Kształtowanie wzorców zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania wolnego czasu**

Treści:

- ❖ Aktywne formy spędzania wolnego czasu alternatywą dla używek i zachowań problemowych;
- ❖ Rozwijanie zainteresowań jako forma samorealizacji
- ❖ Wspólny aktywny wypoczynek rodzinny podstawą dobrych relacji rodzice - dzieci;

OBSZAR ODDZIAŁYWAŃ	FORMY I METODY realizacji	UMIEJĘTNOŚCI NABYTE	ODPOWIEDZIALNY	MONITORING I EWALUACJA
Uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w konkursach związanych z różnymi formami profilaktyki • Udział w kołach zainteresowań i zajęciach sportowych • Systematyczne działania wynikające z treści programowych poszczególnych przedmiotów nauczania i ścieżek edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wie jak spędzać wolny czas z dala od nałogów • Potrafi zorganizować sobie i kolegom atrakcyjnie czas wolny • Korzysta ze zorganizowanych form spędzania wolnego czasu by rozwijać swoje zainteresowania 	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele przedmiotowcy, • Wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • Wpisy w dzienniku • Osiągnięcia uczniów
Rodzice	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w spotkaniach klasowych (wycieczki, rajdy itp.), współorganizacja tych imprez 	<ul style="list-style-type: none"> • Mają świadomość, znaczenia aktywnego sposobu życia jako alternatywnego dla używek • Wspólnie z dziećmi aktywnie spędzają czas 	<ul style="list-style-type: none"> • Wychowawcy klas • Nauczyciele w-f • Nauczyciele realizujący granty, innowacje pedagogiczne, 	<ul style="list-style-type: none"> • Obserwacja spotkań • Zapisy w dokumentacji • Fotografie

PROGRAM OPRACOWAŁY:

Renata DUDEK, Barbara KARPIŃSKA, Joanna SIEG , Anna SKRZĄTEK

Profilaktyka – to działania stwarzające człowiekowi okazję aktywnego gromadzenia różnych doświadczeń, które powodują wzrost jego zdolności do radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

G. Edwards

„Jeśli ktoś nie wie, gdzie płynie, to żaden wiatr mu nie sprzyja”.

Seneka